

BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZA POLİTİKALARI ÇALIŞTAYI' NA KATILDIK

Büyük Endüstriyel Kazaların önlenmesi ve risklerinin azaltılması konusunda farkındalık oluşturmak, afete dönüşme ihtimaline ve acil durumlara karşı hazırlıklı olmak amacı ile 18 Ekim 2022 tarihinde Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü binasında yapılan “Büyük Endüstriyel Kaza Politikaları Çalıştayı”na Odamız adına Yönetim Kurulu II. Başkanımız Mithat Emre KIBRIS katıldı.

Çalıştay’ da büyük endüstriyel kazalar, Avrupa Birliği Seveso Direktifleri, Ülkemizde Büyük Endüstriyel Kazalara ilişkin mevzuat, ulusal politikalar, proses güvenliği yönetimi, Büyük Endüstriyel Kazaların ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri akademisyenlerin, sektördeki kurum ve kuruluşların yöneticileri ile birlikte ele alındı. Ayrıca çalıştayda sergi alanında büyük endüstriyel kaza örneklerine ve şiddetine dair posterler yer aldı.

Odamız adına Çalıştay’a katılan Yönetim Kurulu II. Başkanımız Mithat Emre KIBRIS forum bölümündeki konuşmasında; Endüstriyel kazalara yol açan etkenlerden başında deprem, heyelan sel ve taşkın gibi doğa kaynaklı afetler olduğunu belirterek “Doğal tehlikeler, küresel, bölgesel, ulusal veya yerel ölçekte atmosferik, jeolojik ve hidrolojik kökenli olaylardan kaynaklanan ve doğal olarak meydana gelen fiziksel olaylardır. Afetler ise potansiyel doğal tehlikelerin olumsuz sonuçlarını azaltmak için yeterli önlemlerin alınmaması nedeniyle meydana gelen bir olgudur. Afetler sonucu meydana gelen büyük endüstriyel kazalara örnek vermek gerekirse;

İtalya’da 1963 yılında Vajont Barajı faciası, kaya kütlelerinin kopup baraj rezervuarına düşmesi sonucu 50 milyon metreküplük dalganın oluşarak vadide yer alan bir kaç köyü yok etmiş

olup 2000' i aşkın can kaybına neden olmuştur.

Japonya'da 2011 yılında Fukuşima nükleer santrali, meydana gelen deprem ve sonrasında oluşan tsunami sonrası reaktörde meydana gelen yangın ve Ülkemizde meydana gelen 1999 depremi sonrasında Tüpraş rafineri yangını, yine Aksa Akrilik Kimya Sanayi A.Ş.'nin akrilonitril deposunun zarar görmesi sonucu 6,5 tonluk kanserojen ve oldukça toksik bir kimyasal olan akrilonitril sızıntısı afetler sonucu meydana gelen büyük endüstriyel kazalara dünyadan ve ülkemizden örneklerdir.

Afet riskinin azaltılması; afetlerin nedensel faktörlerinin analiz edilerek sistematik çabalar yoluyla azaltma uygulamasıdır. Bu kapsamda politika, mevzuat, kurum ve uygulamalarını bu amaç, hedef ve öncelikler doğrultusunda hazırlayan ülkeler, afet riskini yönetme, afet riskini ve afetlerin meydana getirdiği kayıp ve zararları azaltma konusunda

daha çok gelişim kaydetmektedirler.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 44/236 ve 56/195 sayılı kararıyla 1989'da; 13 Ekim günü "Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü" olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda her yıl farklı bir tema belirlenmekte olup, bu yılın ana teması; "Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi'nin" küresel hedeflerinden birisi olan "Çoklu tehlike erken uyarı sistemlerinin, afet risk bilgisinin ve değerlendirilmelerinin kullanımını ve bunların toplum tarafından ulaşılabilirliğini 2030 yılına kadar önemli ölçüde artırmak" olarak belirlenmiştir.

Tüm bu belirtilenler göz önüne alındığında;

Günümüzde dünya genelinde, afetlerden korunma ve afet risklerinin azaltılması stratejileri kapsamında afet risk analizleri sonucu oluşturulan erken uyarı sistemleri; önemli bir adım olarak görülmektedir.

2012 yılında MTA Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Türkiye Diri fay Haritası" baz alındığında, ülkemizde 24 kent

merkezi, 110'na yakın İlçe ve 502'yi aşkın

köyümüz doğrudan "Aktif fay zonları" üzerinde bulunmaktadır. Bunların bir kısmında organize sanayi bölgeleri, endüstriyel tesisler, fabrikalar olduğu bilinmektedir. Mevcut olanlara yönelik risk analizleri yapılmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır. Bu bağlamda yeni kurulacak endüstriyel fabrika, sanayi tesisi gibi yapıların yapılacağı alanlarda doğal tehlikelerinin olup olmadığı, tehdit unsuru oluşturacak fay zonlarının olup olmadığı yapılacak çalışmalarla belirlenmeli, deprem, heyelan, kaya düşmesi, taşkın risk analizleri yapılmalı ve bu çerçevede önlemler alınmalıdır.

Büyükşehir belediyeleri öncelikli olmak üzere ülkemizdeki tüm illerin 1/1000 ölçekli Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etütleri hızla tamamlanarak, bu etütlerin sonuçlarına göre bütünlük tehlike ve afet master planları hazırlanmalı; afet güvenliğinin gerektirdiği imar plan revizyonları ve diğer risk azaltma önlemleri ile birlikte uygulanmalıdır.

Afet riski olan alanlarının belirlenmesi gerekli önlemlerin alınmasını ve afetlerden meydana gelebilecek can ve mal kayıplarının en aza indirilmesine olanak sağlayacaktır. Bu doğrultuda afetlerin yol açabileceği endüstriyel kazaların ve zararların önlenmesine veya azaltılmasına olanak sağlayacaktır."

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bu yönde yapılacak çalışmalara katkı sunmaya hazır olduğumuzu belirtir, çalıştayın amacına ulaşmasını diler, çalıştayın gerçekleşmesinde emeği geçen ve katkılarıyla çalışmayı zenginleştiren herkese teşekkür ederiz.